

Лінійв
за кордоном.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ (МОЗ України)

вул. М. Грушевського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 253-61-94, E-mail: moz@moz.gov.ua,
web: http://www.moz.gov.ua, код ЄДРПОУ 00012925

с.о.а. 2018 № 3.15-13/179-18 / 14028

На № 05-1228 від 07.06.2018

Рахункова палата України

Щодо результатів аудиту

Міністерство охорони здоров'я України опрацювало рішення та Звіт Рахункової палати від 07.06.2018 № 05-1228 про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених МОЗ України для лікування громадян України, та повідомляє.

Проведений Рахунковою палатою аудит використання коштів державного бюджету, виділених МОЗ України для лікування громадян України за кордоном, вважаємо ефективним для вдосконалення нормативно-правової бази з питань направлення громадян на лікування за кордон, ведення належного внутрішнього контролю за використанням коштів державного бюджету, налагодження прозорої системи реалізації права громадян на лікування за кордоном, розвитку наявної медико-клінічної бази для проведення трансплантації органів та тканин в Україні.

У рамках реалізації Плану діяльності з внутрішнього аудиту МОЗ України на II півріччя 2017 було заплановано та проведено аудит ефективності планування та виконання бюджетної програми «Лікування громадян України за кордоном» за період 2016-2017 рр. За результатами оцінки ефективності планування та виконання бюджетної програми КПКВК 2301360 «Лікування громадян України за кордоном», було сформовано та надано рекомендації щодо вдосконалення виконання бюджетної програми, що перебувають в процесі реалізації.

Повідомляємо, що вперше за більш, ніж 20 років існування в Україні бюджетної програми КПКВК 2301360 «Лікування громадян України за кордоном», МОЗ України розпочата робота щодо зміни нормативно-правової бази, що стосується лікування громадян України за кордоном. Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1079 «Про забезпечення організації направлення громадян України для лікування за кордон» затверджено Порядок направлення громадян України для лікування за кордон.

Отримані зауваження Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України та Рахункової палати будуть враховані при внесенні змін до

1034/05
19 07. 2018.

постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1079 щодо затвердження переліку умов неможливості надання необхідної медичної допомоги закладами охорони здоров'я України та форми єдиного змістовного висновку щодо обґрунтування необхідності направлення хворих на лікування за кордон.

Наказом МОЗ України від 03.03.2018 № 424 «Про затвердження Положення про Комісію Міністерства охорони здоров'я України з питань направлення для лікування за кордон» затверджено положення про Комісію Міністерства охорони здоров'я України з питань направлення для лікування за кордон.

Для можливості ведення належного обліку звернень громадян та структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних, міських державних адміністрацій щодо направлення на лікування за кордон, МОЗ України розробляє Порядок обліку хворих, що потребують лікування за кордоном.

Інформуємо, що в МОЗ України запроваджена електронна система обліку пакетів документів, що надходять на розгляд Комісії МОЗ України з питань направлення на лікування за кордон (далі - Комісія).

З метою підвищення ефективності та прозорості надання медичної допомоги населенню України за кордоном, удосконалення організаційно-методичної, лікувально-діагностичної роботи та забезпечення ефективної координації фахівцями профільних напрямів МОЗ України підготовлено проект наказу «Про внесення змін до Положення про групи експертів МОЗ України», яким вносяться зміни до Положення про групи експертів МОЗ України в частині повноважень експертів щодо розгляду справ хворих, що потребують лікування за кордоном, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 березня 2017 року № 302, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 12 квітня 2017 року за № 488/30356. Проект наказу наразі опрацьовується структурними підрозділами МОЗ України.

Щодо питання прийнятих Комісією рішень про відшкодування витрат громадянам, які розпочали лікування у закладах охорони здоров'я іноземних держав до прийняття Комісією рішення, повідомляємо, що постановою Кабінету Міністрів України від 08.12.1995 № 991 «Про затвердження Положення про порядок направлення громадян на лікування за кордон», ґрунтуючись на якій, приймалися рішення щодо взяття на облік хворих, що потребують лікування, та у подальшому направлення та оплати лікування громадян, не передбачено відшкодування витрат, пов'язаних з проведенням лікування за кордоном. Рішення приймалися комісійно, відповідно до наданих документів та висновків головних позаштатних спеціалістів МОЗ України за відповідними спеціальностями про необхідність направлення хворого на лікування за кордон.

Одночасно зазначаємо, що до прийняття Комісією цих рішень інформації про те, що хворі вже перебували на лікуванні за кордоном ні від пацієнтів, ні від осіб, що їх представляють, ні від клінік до МОЗ не знаходило.

Рішення про доцільність лікування хворого за кордоном приймається у разі наявності повного пакету документів та на підставі висновку експерта МОЗ України відповідного профілю відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 08.12.1995 № 991 (звітний період 2016-2017 роки) та наказу МОЗ України від 17.07.2014 № 502 «Про забезпечення організації направлення громадян на лікування за кордон». Згідно з наказом, члени Комісії мають бути ознайомлені з документами до моменту прийняття рішення про облік, направлення та оплату лікування. Відповідно, всі справи, які опрацьовувалися Комісією протягом звітного періоду, було винесено на розгляд лише за умови наявності повного пакету документів, в іншому випадку – розгляд справи неможливий.

Щодо призупинення оплати лікування повідомляємо, що двох громадян було взято на облік хворих, що потребують лікування за кордоном, Комісією 12.07.2017 (Протокол № 14). 21.12.2017 (Протокол № 24) Комісією було ухвалено рішення щодо направлення та оплати лікування цих дітей за кордоном.

Членом Комісії МОЗ України з питань направлення на лікування за кордон було проінформовано про підготовлені проекти наказів, відповідно до прийнятих Комісією рішень 21.12.2017 (Протокол № 22) щодо направлення та оплати лікування. Однак на засіданні 27.12.2017 (Протокол № 25) Комісією було ухвалено рішення призупинити оплату лікування у зв'язку з отриманням інформації про те, що оплата лікування цих дітей за кордоном уже була здійснена за рахунок коштів батьків, благодійних фондів, громадських організацій.

До прийняття Комісією остаточного рішення щодо оплати лікування за кордоном, пацієнти перебуватимуть на обліку хворих, що потребують лікування за кордоном.

Справи, які надходять до МОЗ України для подальшого їх розгляду на засіданні Комісії, вже містять запрошення та рахунок із клініки, яка може надати необхідну медичну допомогу хворому.

Щодо зміни місця лікування хворих зазначаємо, що прийняття Комісією таких рішень можливе у разі:

- зменшення вартості лікування у порівнянні із рекомендованою клінікою;
- особистого звернення хворого або осіб, які його представляють;
- часткової оплати лікування у клініці за рахунок власних коштів;
- перебування у визначеній клініці на момент розгляду справи
- вкрай важкого стану здоров'я для можливості транспортування хворого до іншої клініки.

У зв'язку з відсутністю підписаних МОЗ України і клініками двосторонніх меморандумів/угод щодо надання медичної допомоги українським громадянам ускладнюється процес отримання інформації в частині обсягу і якості надання медичної допомоги. Водночас відмічаємо, що з моменту проведення аудиту отримано додаткову інформацію про проведене лікування хворим, щодо яких були прийняті рішення про направлення та оплати лікування за кордоном.

Водночас постанова № 1079 (на відміну від попередньої) передбачає укладання письмових домовленостей із клініками про співпрацю у сфері охорони здоров'я та забезпечення лікування громадян в іноземних закладах охорони здоров'я. Зазначимо, що дорученням в.о. Міністра від 23.06.2018 № 44 організовано роботу з підготовки проекту меморандуму про співпрацю МОЗ України з медичними закладами іноземних держав, у яких будуть проходити лікування українські громадяни, та налагодження спільної з МЗС України співпраці з медичними закладами іноземних держав. Так, розроблено проект типового Меморандуму про взаєморозуміння та співробітництво між Міністерством охорони здоров'я України та закладом охорони здоров'я іноземної держави.

Щодо оплати лікування двадцяти п'яти громадян України за кордоном за відсутності їх в обліку хворих, що потребують оплати лікування, інформуємо, що основною і обов'язковою умовою, передбаченою Положенням про порядок направлення громадян на лікування за кордон, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.12.1995 № 991 «Про затвердження Положення про порядок направлення громадян на лікування за кордон», для прийняття Комісією позитивного рішення, є висновок, складений експертом відповідного профілю групи експертів МОЗ з обґрунтуванням неможливості ефективного лікування хворого в Україні та підтвердження медичним закладом іноземної держави можливості надання відповідної спеціалізованої допомоги. Рішення про оплату лікування громадян України за кордоном ухвалюються комісійно, секретар Комісії складає протокол за результатами кожного засідання Комісії.

17 травня 2018 року Верховна Рада України прийняла Закон України № 2427-19 «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині», який 19.06.2015 року було підписано Президентом України та опубліковано в газеті «Голос України» 23 червня 2018 року (далі - Закон). Закон набув чинності 24 червня 2018 року і вводиться в дію з 1 січня 2019 року, крім пункту 4 розділу VII цього Закону, який вводиться в дію з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

Відповідно до п. 4 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» на Кабінет Міністрів України покладено обов'язок щодо проведення ряду організаційно-правових заходів до введення в дію цього Закону. Зокрема обов'язок утворити Єдину державну інформаційну систему

трансплантації, забезпечити її інформатизацію, адміністрування, програмне забезпечення та наповнення відповідною інформацією у порядку, визначеному цим Законом та іншими актами законодавства, вжити заходів для наповнення відомостями Єдиної державної інформаційної системи трансплантації в частині інформації щодо живих донорів гемопоетичних стовбурових клітин кісткового мозку в кількості не менше 1 тисячі зразків з метою забезпечення його асоціації до міжнародних реєстрів донорів гемопоетичних стовбурових клітин та/або відповідних локальних реєстрів інших держав і т.д.

На виконання плану заходів щодо впровадження положень Закону, МОЗ України розробило пропозиції спрямувати у 2018 році бюджетні кошти, передбачені за бюджетною програмою «Реалізація пілотного проекту щодо зміни механізму фінансування оперативного лікування з трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів» на:

- забезпечення створення та функціонування Єдиної державної інформаційної системи трансплантації (ЄДІСТ), яка, відповідно до Закону, повинна складатися з 9 реєстрів, у тому числі реєстру живих донорів гемопоетичних стовбурових клітин;

- придбання обладнання для учасників пілотного проекту, які надають медичну допомогу методом трансплантації гемопоетичних стовбурових клітин;

- оплату послуг з надання третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги методом трансплантації;

- придбання обладнання для констатації смерті мозку людини з метою оснащення закладів охорони здоров'я і наукових установ, у яких мають право проводити вилучення органів у донорів-трупів.

Погодження зазначених пропозицій Урядом та Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету дозволить забезпечити виконання рекомендацій Рахункової палати щодо розвитку трансплантології в Україні.

Крім того, МОЗ України ведеться робота з розробки нормативно-правових актів щодо врегулювання експорту/імпорту анатомічних матеріалів, зокрема Порядку обміну анатомічними матеріалами людини та обміну інформацією щодо наявних анатомічних матеріалів людини та Порядку перевезення анатомічних матеріалів людини в межах України, ввезення таких матеріалів на митну територію України та вивезення за межі митної території України, міжнародне співробітництво у сфері трансплантації, а також проект наказу МОЗ України про Умови зберігання вилучених анатомічних матеріалів людини, їх підготовки до перевезення та Умови перевезення вилучених анатомічних матеріалів людини, а також вимоги до супровідних документів та маркування ємності для перевезення анатомічних матеріалів людини відповідно до вимог Директив ЄК з трансплантації клітин та тканин.

Протягом 2017-2018 років МОЗ неодноразово порушував тему трансплантації та сприйняття і пропагування донорства у суспільстві з усіма

зацікавленими сторонами, у тому числі громадськими організаціями, представниками релігійних організацій та ЗМІ.

Так у 2017 році підписано Меморандум про співпрацю МОЗ України та Благодійного фонду «Таблеточки» (меморандум від 11.08.2017 № 71).

З метою усунення виявлених Рахунковою палатою недоліків, МОЗ України буде вживати всіх необхідних заходів для ефективного функціонування та вдосконалення процесу використання коштів для покриття витрат, пов'язаних із направленням громадян України на лікування за кордон.

Заступник Міністра

Олександр ЛІНЧЕВСЬКИЙ